У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 67. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го КВІТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 8, 1971 No. 67. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 7 квітня 1971

В АМЕРИЦІ

ПОЖЕЖНИК НАЙВИЩОЇ КЛЯСИ В НЮ ЙОРКУ буде заробляти — за новим контрактом, 14.150 долярів річно та зможе піти на повну пенсію після 40 років тієї небезпечної служби. Новий контракт праці між містом і спілкою пожежників ще остаточно не затверджений. Сподіваються, що в цьому вже не буде труднощів, бо пожежники в основному дістали те, чого добивались.

ГОЛОВА РАДИ СТЕЙТОВОЇ КОМІСІЇ ІНВЕСТИҐАЦІЇ Джозеф Фіш пояснив, чому довго плянована боротьба нюйоркської поліції проти достави отруйного „героїну" зазнала повної поразки. Він сказав, що самі деякі нюйоркські поліцаї замішані в ті брудні справи. Але комишенер поліції в Ню Йорку Патрік Морфі захищав свій департамент, сказавши, що не можна обвинувачувати якусь одну місцеву, стейтову чи й федеральну агенцію в тому, що в Ню Йорку й досі не розв'язано проблеми з наркотиками.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ АРҐЕНТИНИ АЛЕХАНДРО ЛАНУССЕ висловив думку, що потреба у керівництві країною військовими колами відпаде найдалі через три роки, і тоді Арґентина знову матиме конституційний, вибраний народом, уряд.

СЕКРЕТАР АРМІЇ СТЕНЛІ РІЗОР ПОВІДОМИВ, що Армія дала цього року 981 стипендію для середньошкільників - випускників, які при повному забезпеченні зможуть впродовж чотирьох років навчатися в будь-якому з 286 коледжів чи університетів у ЗСА. Стипендисти Армії дістають, крім усіх інших оплат, ще й 50 долярів місячно на „кишенькові потреби".

ДВОЄ АМЕРИКАНСЬКИХ НАУКОВЦІВ ВІДКРИЛИ причину, чому людський організм не відкидає хворих ракових клітин так, як, наприклад, іноді відкидає чуже, пересаджене серце. Про це важливе відкриття д-ра Карла і його дружини д-ра Інґіґерди Геллстрьома повідомлено на семінарі Американського Товариства боротьби проти раку, в Каріфрі, Арізона.

ЧЛЕНИ КОНҐРЕСУ У ВАШИНҐТОНІ поділені відносно справедливого чи не справедливого засуду ляйтенанта Вілляма Келлі. Сенатор Скат схвалив захід президента Ніксона, завдяки чому підсудного не тримають у важкій в'язниці, але сенатор Джевітс з Ню Йорку вважає, що присуд військового трибуналу треба точно виконати.

ПІСЛЯ ДОКЛАДНОГО ВИВЧЕННЯ СТАНУ високого шкільництва в ЗСА, Комісія Карнеґі повідомила, що стейтова й льокальна влада повинна б видавати щонайменше 1% з усіх своїх фондів на підтримку й розвиток коледжів та університетів у ЗСА. В іншому вопадку яких три мільйони студентів у 1970-х роках та дирекції вищих шкіл у Америці будуть мати дуже великі труднощі.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗСА ВІДМОВИСЯ розглядати питання про коротку тиху молитву в школі, вважаючи її протиконституційною. Справа стала актуальною, відколи в місцевості Нектонґ, Ню Джерзі, в публічній школі дві третини вчителів і учнів самі почали тихо молитись. Але Нюджерзький стейтовий суд виступив проти такого почину, базуючись на рішенні Найвищого Суду ЗСА з 1962 року. Директор публічної школи в Нектонґу передав справу на розгляд Найвищого Суду, яку той відкинув.

У СВІТІ

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ВІЛЛІ БРАНДТ ЗАПЕВНИВ британського прем'єра Едварда Гіта, що Західня Німеччина та — внаслідку згоди від італійського прем'єра Еміліо Кольомбо — Італія рішуче підтримуватимуть прийняття Британії до Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку) ще літом цього року. Речник західньо - німецького уряду заявив, що коли б утретє відкинено зголошення Британії, то це була б „катастрофа". Західня Німеччина хоче скріплення не так економіки Західньої Европи участю Британії в ЕЕСпільноті, як її політичної єдности і сили.

В ІЗРАЇЛЬСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ СВІТІ НЕМА повної згоди щодо становища супроти справи замирення з арабами. На конвенції жидівської Партії Праці виступав також міністер військових справ ген. Моше Даян, який пригадав, що існують „пляни „замирення" — Ради Безпеки Об'єднаних Націй, державного секретаря Вілляма Роджерса, його — Даяна, — ізраїльського віце - прем'єра Іґала Аллона „і будуть ще інші". Моше Даян поручав, щоб радше погодитися на нову війну, як прийняти такі умови замирення, які вможливлять арабам — розгромити Ізраїль.

ЙОРДАНІЇ ПОГРОЖУЄ нова громадянська війна. Лідер палестинських партизанських організацій Ясір Арафат заперечив повідомлення закордонної преси, наче б палестинські партизанські організації погодилися вивести своїх членів із столиці Йорданії Амману та заповів, що їм „ніщо інше не залишається", як виступити війною проти уряду короля Гуссейна, щоб вибороти собі „повну свободу рухів" у перманентній війні проти Ізраїлю.

У ТОКІО В ЯПОНІЇ ВІДБУДУТЬСЯ 11 квітня ц. р. вибори губернатора так званого метрополітального обширу Токіо, який охоплює місто і його околицю разом із поверх 11 мільйонами населення. Головний бій відбувається між двома кандидатами — керівної консервативної Ліберально-демократичної партії і від соціялістично - комуністичної коаліції. Один кандидат виступає під синьо - білими кольорами, другий — помаранчево - зелено - білими і те найбільше у світі місто вкрите тепер прапорами одного й другого кандидатів. Вони різняться ідеологічно, але проголосили ділові програми щодо міських справ майже тотожні.

У ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ ПОЧНЕ вневдовзі летіти перший суперсонічний пасажирський літак, випродукований у майстернях в Бремені. Західня Німеччина, спільними голляндсько - німецькими коштами і техніками, з моторами британської фірми Ролс - Ройса. Літак має 40 місць, розгортає швидкість до 450 миль на годину, але його засяг лету невеличкий, бо тільки на 360 миль. Тому він буде в ужитку тільки між деякими західньо - німецькими містами, а в міжчасі йтимуть досліди над випродукуванням подібного далекосяжного суперсонічного літака.

ДВА НОВІ КРАТЕРИ ВІДКРИЛИСЬ на південному узбіччі вулкану Етна на Сицилії і почали викидати ляву, яка спливає по узбіччях гори. Ті нові кратери віддалені один від одного на чверть милі, висотою від поверхні моря на 9.500 стіп. Головний кратер гори Етни високий на 10.735 стіп.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ ПЕРЕВОДИТЬ ПЕРЕВІРКУ ДІЛОВОДСТВА, МАЙНА І СТАНУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Джерзі Ситі. — У понеділок, 5-го квітня, тут в Головній Канцелярії Українського Народного Союзу почалася передбачена статутом перевірка діловодства, майна та організаційного стану цієї великої організації. Перевірку переводить обрана на минулорічній конвенції в травні Контрольна Комісія в складі: мґр Іван Геврик з Вінніпеґу — голова, мґр Іван Винник з Ню Йорку — заступник голови, проф. д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук з Філядельфії — секретарі і д-р Михайло Данилюк з Міннеаполісу — член. Перевірка охоплює всі ділянки діловодства і активности рекордового, касового, організаційного та культурно-видавничого департаментів УНСоюзу, як також Союзівки. На закінчення перевірки в п'ятницю 9-го квітня Контрольна Комісія матиме спільні наради з Головним Екзекутивним Комітетом. Теперішня перевірка попереджує річні наради новообраного Головного Уряду УНС, що відбудуться в останньому тижні травня ц. р. на Союзівці.

Головна Контрольна Комісія УНСоюзу. На фото стоять (зліва): д-р Іван Скальчук, мґр Іван Винник, мґр Іван Геврик, проф. д-р Богдан Гнатюк та д-р Михайло Данилюк.

Президент Ніксон пропонує координацію допомоги школам

Вашинґтон. — Президент Ніксон в окремому посланні до Конґресу запропонував у вівторок, 6-го квітня, консолідацію понад сто існуючих програм допомоги початковим і середнім школам в одну систему едукаційного співкористування податками. Дотеперішні видатки на допомогу цим школам виносили 2.8 більйонів долярів і до них були б додані ще 200 мільйонів долярів, передбачених на ту ціль в новому федеральному бюджеті. Запропонована Президентом нова система все ще застерігає, що більше ніж половина із передбаченої разом суми трьох більйонів долярів повинна піти на допомогу упослідженим учням, але вона вже також признає багато більше свободи рухів у цій справі стейтовим і міським властям. Президент Ніксон, вияснюючи свої пропозиції Конґресові на телевізії, назвав їх „революційними" у цьому відношенні та висловив переконання, що Конґрес, при відповідно прихильній поставі населення, його пропозицію схвалить. Тим часом, у Конґресі вже відізвалися сильні опозиційні голоси. Голова палатної Комісії виховання і праці, конґресмен Карл Д. Перкінс з Кентокі, негайно після виступу Президента заявив, що він не думає мовчки і бездільно приглядатися пропозиціям Президента, які — на його думку — мають на меті скасувати корисні програми допомоги школам під претекстом співкористування стейтами і містами приділами з федеральних податків.

Прокурор поручника Келлі виступив проти рішення президента Ніксона

Вашинґтон. — Член військового трибуналу, прокурор капітан О. Деніел, який судив поручника Вілляма Келлі за свідоме вбивство безневинних цивілістів у В'єтнамі в 1968 році, надіслав листа до президента Ричарда Ніксона, в якому критикує рішення Президента перевести засудженого з в'язниці до казарми, де він живе під наглядом, але може вільно порушуватися в межах подвір'я. Припускають, що таке рішення Президент прийняв внаслідок безлічі телеграм, листів і телефонічних дзвінків до Білого Дому, в яких тотальна більшість людей прохали помилувати молоду людину, яка в жахливих обставинах війни допустилися беззаконня. Але прокурор О. Деніел вважає, що таким наказом президент Ніксон послабив респект закону. В листі до Президента він пише: „Найбільшою трагедією буде те, коли політичні мотиви диктуватимуть компромісову настанову до фундаментальних моральних принципів, порушених убивством безневинних осіб". Капітан-прокурор писав у тому листі, що президент Ніксон таким чином критично віднісся до рішення суду, під впливом політичних міркувань, а тим часом „судівництво в цій країні повинно бути вільним від будь-яких сторонніх впливів". На думку Деніела, Президент мав би стати по стороні шести членів військового трибуналу, а не по стороні молодого поручника В. Келлі. Лист датований 3-ім квітня, а копії надіслані до сенатора МекҐоверна, демократа з Південної Дакоти, і ще до 5 сенаторів. За наказом президента Ніксона поручник Келлі перебуває під легким домашнім арештом. Доля його ще не вирішена, хоча населення масово вимагає помилування. Президент Р. Ніксон ще не відповів на того листа.

Чотири конґресмени влаштовують панель на тему „воєнних страхіть" у В'єтнамі

Вашинґтон, Д.К. — Як повідомив конґресмен - демократ Роналд Деллумс, новий член Палати Репрезентантів із Каліфорнії, він та його троє однодумців вирішили провести панель на тему „головної відповідальности" ЗСА за „воєнні страхіття" у В'єтнамі. Чотиричленна група плянує провести чотириденні переслухання в тій справі. Група домагалась, аби такі переслухання відбулися в Палаті Репрезентантів, але провідники Палати відкинули домагання. До групи, крім конґресмена Деллумса, входять ще конґресмени: Белла Абцуґ із Мангеттену, Джан Коніерс із Мишиґену і Паррен Мічелл з Мериленду. Вони вирішили влаштувати такий панель після засуду поручника Вілляма Келлі. Конґресмен Деллумс повідомив, що він дістав дозвіл від спікера Карла Алберта, демократа з Оклагоми, на проведення такого панелю в переслухувальній великій залі Кокусу. Спікер Алберт сказав репортерам, що той панель розпочнеться 26-го квітня, але що він не давав дозволу вжити для цього залю Кокусу. Четверо конґресменів-демократів, ініціяторів влаштування панелю, сподіваються, що завдяки такому переслуханню вони можуть висловити думки проти війни у В'єтнамі та проти американського втручання в справи цілого Індокитаю. Панелісти мають зв'язок з кількома ветеранами з В'єтнаму, які бажають свідчити про „беззастережне вбивання неповинних цивільних" у тій війні.

Косиґін переплітає примирливі звороти про ЗСА з лайками

Москва. — Совєтський прем'єр Алексєй Косиґін виголосив у вівторок 6 квітня тригодинну промову на 24-му конґресі компартії СССР, присвячену воєнові господарським справам, зокрема новій совєтській 5-тирічці. Косиґін заявив, що війна з капіталістичними країнами не є неминуча і що Совєтський Союз готов тісніше співпрацювати з ними, зокрема з З'єднаними Стейтами, Канадою і Японією. Тому він пропонував знову відбути паневропейську конференцію безпеки з участю також ЗСА і Канади. Однак тут же Косиґін мотивуючи потребу сприяти надалі важкому промислові в економічному розвитку Сов. Союзу заявив: „В часі, коли американські імперіялісти ведуть ганебну, брудну, бандитську війну у В'єтнамі, Камбоджі й Ляосі та помагають ізраїльським аґресорам на Близькому Сході, і коли напруження та загроза війни все ще існують у світі, не маємо права забувати про потребу скріплювати наші збройні сили". Косиґін цитував статистику „добробуту" в СССР: тільки одна на три родини має холодільник, тільки 50 відс. мешканців мають або телевізор або пральну машину а в минулому році продано „аж" 124.000 автомобілів приватним особам. Косиґін запевняв, що при правильному виконанні нової 5-тирічки — холодільники будуть у 1975 році у двох на кожних три доми, телевізори або пральні машини у 72 відс. родин, а річна продукція авт дійде до 600.000. Сприяючи в більшій мірі підвищенню життєвої стопи в СССР — на легкий ужитковий промисл призначається у новому 550-більйоновому совєтському бюджеті на рр. 1970-175 30 відс., замість дотеперішних 24 відсотки, але все ще 70 відсотків бюджету піде на важкий промисл, що працює на збройні сили. Хоча 6-тигодинну промову Леоніда Брежнєва, яку Брежнєв виголосив був в минулому тижні на початку конґресу, передавали через телевізію, то промову Косиґіна подавали тільки через радіо, і то лише у винятках, щоб — очевидячки — підкреслити його менше значення в совєтській керівній „тройці".

ЗСА відтягають війська з В'єтнаму у прискореному темпі

Вашинґтон. — Сенатор Джордж Ейкен, республіканець з Вермонту, звернув увагу, що в останніх двох тижнях відкликано з В'єтнаму стільки американського війська, що воно рівнялось би з'єднанням по 18.000 місячно, замість відкликуваних раніше по 12.500 вояків місячно. Коли б збережено ту цифру у щомісячному відкликуванні військ з В'єтнаму, то в серпні наступного року всі вони були б відтягнені. На середу 9 годину вечером визначено промову президента Ніксона через радіо-телевізію, в якій він має виявити пляни Уряду щодо дальшої політики супроти В'єтнаму. Сподіваються, що він назве нові цифри і дати, що будуть стосуватися американських збройних сил, але передбачують, що президент Ніксон знову відмовиться відкликати всі війська, поки Північний В'єтнам не звільнить всіх американських полонених. Тим часом у Південному В'єтнамі будуть в цьому році енергійно переводити так звану „програму пацифікації", наставлену на знищення сіті комуністичних підпільних клітин. За твердженням американської преси, даний, детально розроблений плян охоплює 304 машинописних сторінок. З бойових фронтів найцікавіший новий рейд, переведений коло 300 південно-в'єтнамськими вояками проти шляху Го Чі Міня в Ляосі: вони перелетіли туди гелікоптерами, знищили один склад зброї й харчів, вбили 15 комуністів та після 10-тигодинного рейду вернулися назад без втрат.

Показ писання писанок в Ню Йорку

Минулої суботи, 3-го квітня, прохожі П'ятою евеню багатолюдною 57-ою вулицею Метрополії з великим зацікавленням приглядалися показові писання українських писанок, що відбувся старанням відомої української фірми „АРКА" в Ню Йорку в порозумінні з американською корпорацією „ГА-ЗЕ-БО" при 14 Схід 57-ма вул., — рядом відомих фірм Тіфані та Бонвіт Теллер — між Медісон та П'ятою евенями. Лекцію писання українських писанок впродовж цілого дня переводила симпатична пані Марта Яцушко з Ню Йорку, — одягнена в український народний стрій, — відповідаючи при цьому на різні питання заінтересованих. На бажання американської корпорації показ писання писанок буде повторений також в цьому тижні в днях: 8-го квітня від год. 5-ої до 8-ої веч. при світлі, в п'ятницю та в суботу від год. 10-ої рано до год. 6-ої веч. Проситься всіх , зокрема нашу молодь, скористати з цієї нагоди та приглянутися цьому мистецтву і масово відвідати місце вистави при 14 Схід 57-ма вул. в Ню Йорку.

ПОГОДА В УКРАЇНІ У КВІТНІ

Київ. — Метеорологи передбачають місяць квітень в Україні трохи зимніший, ніж звичайно. В першій половині місяця в ночі будуть морози, вдень у південній частині температура підіймательмется до 5 - 15 степенів тепла за Цельсієм. У порівнянні із звичайними роками, початок сівби затримається на 5 - 10 днів через холодну погоду. „До 10-го квітня, писали московські „Ізвєстія" з 1 квітня, межі готового для обробітку розмерзлого ґрунту посунуться з півдня до лінії Київ - Волгоград".

Другий том АЕУ можна набути по зниженій ціні ще тільки до 19-го квітня

Торонто. — За неповних два тижні, в понеділок 19-го квітня, тут в університетському видавництві відбудеться церемонія офіціяльного випуску другого тому монументальної Англомовної Енциклопедії Українознавства під головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича. Церемонія відбудеться з участю представників університету, у видавництві та під фірмою якого книга появляється, членів Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, старанням і коштом якого книгу приготовано і видано, та запрошених гостей, переважно з академічного світу. Негайно після того почнеться висилка тієї книги усім тим, що її вже замовили та які вирівняють повну належність за закуплену цю книгу в передплаті по зниженій ціні в сумі $48.00 за другий том чи $85.00 за обидва томи. До того часу, себто до 19-го квітня, можна ще замовити ці книги по згаданій зниженій ціні. Після того, другий том коштуватиме $60.00, перший том $45.00, а обидва томи разом $105.00. Друк і оправа книги вже закінчені, але її висилка тим, що її замовили в передпродажу, почнеться щойно після її формального випуску 19-го квітня і тоді вона також поступить на продаж на замовлення та в книгарнях.

Українська делеґація з Канади відбула авдієнцію в Папського Пронунція в Оттаві

Оттава. — У понеділок 29 березня українська делеґація відвідала Папського Пронунція в столиці Канади Архиєпископа Ґвідо дель Местрі. До складу делеґації Координаційного Комітету Українських Організацій Канади за Патріярхальний устрій УКЦеркви входили: голова Комітету д-р Ю. Пелех, секретар мґр Е. Мастикаш, п-і Ол. Ковальська — член Президії Координаційного Комітету і заступниця голови Домініяльної ЛУКЖ — Ліґи Українських Католицьких Жінок, проф. М. Кушнір та о. мітрат П. Хомин. Вони вручили представникові Папи Павла УІ в Оттаві, як інформувала „Наша Мета" з 3-го квітня, „меморандум української спільноти в Канаді до Вселенського Архиєрея Папи Павла УІ, підписаний краєвими і місцевими українськими організаціями в числі 57 — церковними, світськими і молодечими, в якому висловлене прохання до Св. Отця — завершити помісність Української Католицької Церкви патріярхатом". На чолі делеґації був сенатор Павло Юзик, заступник президента УНСоюзу на Канаду, який і представив Папському Пронунцієві всіх членів делеґації, до котрої долучилися ще троє студентів у Оттаві, під проводом голови Студентського Клюбу Лесі Гнатиків. Архиєпископ дель Местрі прийняв усіх, сказано в „Нашій Меті", „дуже сердечно". Після того відбулася півторагодинна розмова. Папський Пронунцій пообіцяв членам делеґації негайно переслати меморіял Папі Павлові УІ.

Крім авдієнції, делеґація влаштувала в Оттаві, в готелі „Шато Лорьє" пресову конференцію для англійської і французької преси. Представникам газет „Ситизен", „Журналь" і „Лє Девуар" була вручена відповідна література і пресове повідомлення про справи УКЦеркви. Увечорі того ж дня делеґація зустрілася в домівці СУМ-у з місцевою українською громадою, в кількості около 50 осіб. Зустріччю проводив сенатор П. Юзик, який поінформував присутніх про працю делеґації і від'їхав до Сенату, а зустріччю далі проводив проф. К. Біда. Промовляв голова Координаційного Комітету д-р Ю. Пелех, який розповів про перебіг зустрічі з Папським Пронунцієм. На пропозицію мґра Мастикаша була створено Ініціятивний Комітет для заснування в Оттаві відділу, або ж делеґатури Координаційного Комітету Українських Організацій за патріярхальний устрій УКЦеркви. Після того делеґація від'їхала до Торонта.

„Хочуть знищити нашу католицьку віру"

Торонто, Онт. — „Умовини життя в Польщі досить тяжкі, заробітки в стосунку до наших тут дуже марні, і робітникові тяжко вижити. Добре ще тим нашим людям, що мають свої господарки та вдома харчуються, — розповідає турист із Канади, підписаний в „Лемківських Вістях" з березня ц. р. як „Лемко з-над Ослави", повернувшись із подорожі до комуністичної Польщі. „Такі люди за те, що зароблять, заплатять податки чи щось до господарки докуплять. У містах є досить тяжко. Про гроші на відкладування нема мови, бо нема з чого". Про релігійні відносини автор, між ін., пише:

„Справа, дуже болюча для нас усіх, це справа церкви і релігії. Як уже знаєте, там — у селах Мокре, Команча та ін. — є церкви православні і велика частина наших людей згромаджується в православних церквах. В Команчіє двох наших католицьких священиків, відправляють Службу Божу в нашій мові у польському костелі, тому що нашу церкву обслуговує православний, а католицькому священикові заборонено навіть входити то тої церкви. Людей на Службі Божій щонеділі є досить багато". Автор повідомляє, що представники православної церкви в Команчі роблять заходи, щоб не дозволили більше відправляти навіть у костелі українських католицьких Богослужень. Люди не мають права самі ремонтувати церков, за які платять податки — уряд присилає своїх робітників. У кінцевому висновку „Лемко з-над Ослави" пише: „Польський уряд за всяку ціну хоче нашу католицьку віру знищити без сліду, так як воно сьогодні є на Україні".

Помер видатний композитор Іґор Стравінський

Ню Йорк. — У вівторок 6 квітня помер на удар серця на 88-му році життя у своєму новому 10-тикімнатному помешканні на 5-ій Евеню в Ню Йорку Іґор Стравінський, московського роду, що його вважали за одного з найвидатніших композиторів цього сторіччя. Виступивши із своїми композиціями тому кругло 60 років — Стравінський перевів „революцію" в світі композиційної музики, порвавши з романтизмом, який характеризував музику минулого сторіччя. Він був активний до останнього часу та, між іншим, працював над списуванням своїх споминів і автобіографії. Його тіло перевезуть до Венеції в Італії і там похоронять — згідно з його бажанням.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Протектор поневолювачів

У Пакістані оприлюднено звернення президента Мохаммад Яхія Хана до совєтського „президента" Миколи Подгорного, щоб Совєтський Союз „ужив свого впливу" на Індію, щоб вона не втручалась у „внутрішні справи Пакістану". У тому зверненні оскаржено Індію, ніби вона пересунула своїх шість дивізій в сторону кордону із Східнім Пакістаном. З індійського боку заявлено, що Індія не втручається у справи Пакістану, але не може бути байдужною до того, що діється в її безпосередньому сусідстві. Коли зважити, що бенгальці у Східньому Пакістані куди ближчі мешканцям східніх провінцій Індії, як плем'я урду із Західнього Пакістану, і що Індія воліла б, щоб Пакістан не був одностайний, а втратив понад 55.000 кв. миль території із 75 мільйонами населення Східнього Пакістану, то зрозуміло, чому індійський парлямент прийняв резолюцію із висловленням симпатії для східньопакістанських самостійників.

Зрештою, бенгальці із Східнього Пакістану стали сепаратистами й самостійниками власне під тиском короткозорої політики керівних кіл Пакістану. Східня правінція тієї держави вимагала тільки територіяльної автономії з пропорційним поділом фінансів та правом голосу в справах закордонної торгівлі, але й із збереженням державної єдности Пакістану. Заява солідарности совєтського уряду з урядом Пакістану і згадане вгорі звернення пакістанського президента змушують здогадуватися, що пакістанський уряд наперед запевнив собі протекцію Москви. Дістати її не було трудно, бо Москва підтримує націоналістичні рухи тільки там, де ними можна покористуватись для своїх цілей.

Тому СССР був проти Біяфри в Конго, а коли Москва підтримувала французьких націоналістів у Канаді, то тільки тому, щоб капостити Британії. Політика СССР — принципово ширити у світі неспокій. Громадянська війна в Пакістані неприємна Москві власне з уваги на той момент пробудження бенгальського націоналізму, але вигідна, як нагода для активізації себе в хронічному пакістансько-індійському конфлікті за Кашмір, який не припинився із проголошенням так званої Ташкентської декларації в січні 1966 року. Але Пакістан зробив подвійну помилку: відкинувши можливості злагоди із патріотами із східньої частини держави, а шукаючи протекції в Москви, автоматично погіршив взаємини з ЗСА.

Змарнована неділя

До тієї неділі, про яку наперед можна сказати, що вона буде даремно змарнованою в Україні, ще досить далеко, адже тут мова про день 13-го червня 1971 року. Але про неї варто довідатись людям, які живуть далеко від України, від країн „соціялістичної співдружности народів". На неділю 13 червня призначені „вибори до Верховної Ради Української ССР восьмого скликання і до обласних, районних, сільських і селищних рад депутатів трудящих тринадцятого скликання". Отаким казенно-суконним язичієм пояснює совєтська преса постанову „Президії Верховної Ради УССР про проведення виборів".

Вибори — це наріжний камінь державного устрою й ладу в демократичних країнах світу. Уряд ЗСА, американський Конгрес, бажаючи у справи керівництва країною втягнути якнайбільше громадян, надали право голосувати молоді від 18 років життя. Перед виборами в ЗСА відбувається полеміка між кандидатами, радіовиступи, телевізійні програми, а на вулицях не раз доходить і до суперечок між прихильниками різних кандидатів... Від наслідку виборів тут дійсно залежить, що буде з країною і народом далі, куди піде Америка.

Як в Україні 13-го червня, так і в усьому Совєтському Союзі, неділя, призначена комуністичною партією на так звані вибори, бо тільки з єдиним списком кандидатів, без контркандидатів, — це лише втрачений час для трудящих, які не можуть тоді відпочити і не мають права дійсно вибирати. Про це знають всі, від звичайного колгоспного працівника до генерального секретаря ЦК КПСС Л. Брежнєва. Але Москва вперто тримається трагікомедії виборів, бо це належить до большевицького ритуалу і, очевидно, дає змогу далі обманювати тих вільних людей на Заході, які мають схильність сліпо вірити в „досягнення комунізму". Так зв. виборчий день в Совєтському Союзі вже який раз знову закінчиться безпросвітньою пиятикою, з якої знову ж таки скористає тільки московська „казна", бо монополію на горілку і монополію на людські права в СССР має лише ЦК КПСС.

Віра Дорожинська

У СВІТОВОМУ КАЛЕЙДОСКОПІ

Китай плянує закупити у Франції 40 вантажних авт, 30 тонн кожне, на суму 3 мільйони долярів. Тому, що мотори цих авт збудовані фірмою Дженерал Моторс, продаж мусить бути затверджений Америкою. Американські комерційні фірми погоджуються з Францією, Пентагон — ні. Чим це закінчиться — покаже майбутнє. Ідентичний випадок між Китаєм, Італією, Пентагоном та комерційними фірмами Америки мав місце минулого року при продажу малих вантажних авт на таку саму суму. Китай їх одержав.

Циркулюють небезпечні думки, ніби Америка не має достатньо приятелів, які допомогли б їй не допустити червоний Китай стати членом Об'єднаних Націй.

Праця дипломатів в Лятинській Америці ризиковна. Бразилія вже не раз платила викупи викрадачам дипломатів. За звільнення американського амбасадора випущено з в'язниці 15 терористів, західньонімецького — 40, а за звільнення амбасадора Швайцарії звільнено та перевезено до Чіле 70 терористів.

Уруґвай відмовився платити викупи, внаслідок чого американського поліційного старшину замордовано, англійський і бразилійський консули та американський учений все ще в руках терористів. До речі, уруґвайські терористи, що їх деякі ліві або ультрасантиментальні люди називають „сучасними робін гудами", переходять вишкіл на Кубі під керівництвом московських інструкторів та „експортуються" в Бразилію, Північний В'єтнам, Єгипет, Альжир.

За контрактом, підписаним з Францією, Лібія мала б дістати 120 літаків „Міраж", але дістане їх лише 40. Несподівано Франція стала вивозити велику кількість військової амуніції до Ізраїлю. Єгипет експортуватиме бавовну до червоного Китаю на багато кращих умовах, ніж до СССР.

Прем'єр - міністер Індії, Індіра Ґанді здобула перемогу у виборах. Вона обіцяє народові ліпше і спокійніше життя, одначе досягти спокою в Індії неможливо: боротьба професійних спілок, релігійних сект, політичних партій руйнує економіку країни. Америка втратила можливість повної співпраці з Індією з часу, як до парляменту повернувся довголітній противник політики ЗСА Крішна Менон.

Західні дипломати твердять, що велику кількість польських старшин, які відмовились дати наказ воякам стріляти на робітників під час передріздвяних демонстрацій, заарештовано.

Правителі комуністичної Польщі стурбовані „заразою" Заходу — надзвичайно швидким зростанням кількости „гіппі" та поширенням наркотиків серед молоді.

Продавці маріхуани стурбовані, що в Туреччині, де її найбільше вирощують, міністер хліборобства приобіцяв роздати безплатно 10,000 тонн погною селянам, які замість маріхуани сіятимуть пшеницю.

В Англії незабаром продаватимуть пігулки, що нібито стимулюють працю мозку і допомагають ментально відсталим молодим людям складати іспити не гірше за умово нормальних. Більшість науковців не вірять в ефективність цих пігулок.

Західня Німеччина закупила в Англії на 70 мільйонів долярів бомб великої вибухової сили. Цих бомб вистачить для озброєння 660 німецьких літаків „старфайдер".

Румунський уряд підготовляє плян співпраці з нюйоркською фірмою „Роберт Б. Андерсон" для видобування нафти з надр Чорного моря.

СССР випускає в продаж суперсонічні джетові літаки комерційного характеру ТУ-144, що розвивають швидкість 1500 миль на годину. Першими покупцями цих літаків є Індія, Японія та Італія. Москва більше зацікавлена в піднесенні престижу, виробляючи та продаючи ці літаки, аніж в зисках з їх продажу.

Большевики будують на Кубі спеціяльні плятформи для видобування нафти, продаж якої зменшить витрати СССР на утримання режиму Кастра.

Без жадних конференцій на вершинах, з дозволу Москви Ізраїль переправляє іранську нафту танкерами до рафінерій в Італії, Румунії та Югославії. Для скорочення часу перевозу нафти на протязі 12,000 миль Ізраїль збудував нафтовий провід через пустелю 160 миль довжини. Ця будова тривала 2 роки. Рури були привезені із Західньої Німеччини, помпи з Італії, а резервуари-збірники з Франції. В лютому 1970 р. ізраїльський уряд видав закон, що забороняє інформувати про рух нафти в країні.

Бен Ґуріон, перший прем'єр - міністер Ізраїлю в інтерв'ю кореспондентам заявив, що Ізраїль мусить затримати за собою Єрусалим та Голанські висоти для власної безпеки, а Синай, Шарам ел Шейк, Газу і західній берег мусить повернути арабам в ім'я стабільного миру. Бен Ґуріон, якого називають „королем - філософом", сказав, що коли б усі жиди світу захотіли мешкати в Ізраїлі, то для них знайшлися б місце і праця.

У серпні родина президента Ніксона проведе двотижневі вакації в Ірляндії. Президент сподівається знайти час побачитись з англійським прем'єр - міністром.

До кінця весни 1971 року з Південного В'єтнаму буде стягнена вся американська морська піхота.

Генерал В. Вестморленд плянує збільшити кількість жінок - добровільців при армії, що працюватимуть у військових бюрах, звільняючи мужчин для інших завдань.

Посадник Ню Йорку шукає леґальні можливості для підвищення оплати за переїзд на поромі з долини міста на Стетен Айленд — з 5 центів до 25.

У Відні кажуть, що щасливий дипломат має: англійську віллю, китайця кухаря, дружину японку та американську платню. Нещасливий: японську віллю, англійського кухаря, китайську платню та дружину американку.

М. Мельник

СТРАТЕГІЯ ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

(2)

Такого роду тактику найкраще видно в шкільництві. Переглядаючи українські шкільні підручники, нічого суто українського в них не знайдете. Цитовані там уривки з української літератури чи поезії цілковито невтральні або знову ж таки в дусі „пролетарського інтернаціоналізму" і „совєтського патріотизму". Там даремно шукати висловів любови до України і українських традицій у Шевченка, Лесі Українки чи навіть підсовєтських поетів і письменників, що їхні твори були апробовані цензором. Натомість повно там совєтської літератури. Ось кілька „перлин" творчости, що я їх вибрав з підручників української мови для другої, третьої і четвертої кляс:

Єсть рідні на світі
і теплі слова.
Із них найтепліше
це слово Москва.

(П. Тичина)

Росія! Рівнини і взгір'я,
степи, і ліси, і моря.
В республік радянських
суззір'ї
вона найсвітліша зоря.

(В. Бичко)

Любіть свою Вітчизну, діти,
що розцвіла, як пишний сад.
Найбільше щастя в світі —
жити
у молодій Країні Рад!

(М. Рильський)

По новій, по дитячій дорозі
Іде Гриць на швидкім
паровозі...
Він машину свою парову
поведе з України в Москву,
і Москва привітає його
наче рідного сина свого.

(П. Воронько)

Москва наша люба,
Москва наша славна!
Красою ти дужа,
ділами преславна!
Ти сяєш у Всесвіт,
ти світ на землі —
червоні зорі вгорі
на Кремлі!

(П. Тичина)

А ось один із тисячі прикладів свідомого фальшування ідей Шевченка, де зловживається відомим зворотом із його „Заповіту":

Ясен цвіт ще не сходить, —
а йому (Шевченкові)
перед очима
дружба радісна народів,
як зоря, палала зрима.
Ось чому в сім'ї великій,
у цвіту садів прекрасних
буде жити він навіки,
як безсмертний
наш сучасник.

(М. Рильський)

Отже, в дійсності українська мова на українській землі трактується як мова німецька чи французька. Вона не тільки відірвана від українських традицій, але наші „люб'язні брати" з півночі дбають добре за те, щоб вона була нікому непотрібна і після того, як молода людина вийде з початкової чи середньої школи. Вона не буде з неї користати ані у високій школі, ані при праці. У дуже багатьох випадках вживання української мови може їй тільки пошкодити.

В той же самий час перший секретар КПУ Шелест час від часу про людське око завважує, що треба шанувати українську мову. І недавно навіть Брежнєв прибув на свято Лесі Українки в Москві. Це не тільки була спроба забрати Лесю Українку від українців, щоб і з неї зробити „совєтську людину", але й вияв „любови" до українців. Та коли б Леся Українка жила сьогодні, то той самий Брежнєв викидав би в кіш на сміття її протестаційні листи з мордовського концентраційного табору.

Брежнєв і Шелест мають почуття любови, але не до українців, а до „совєтських людей" з України. Коли б вони любили українців, коли б дійсно мали на серці рівноправність народів на взір Швайцарії чи Бельгії, тоді урядовою мовою в Україні була б українська мова, в українських університетах викладали б по-українськи, а у школах вчили б не з совєтських, а з українських підручників. Це той мінімум, що його звичайно люди пов'язують із поняттям культурної автономії. Та цього напевно не мають на думці ані Брежнєв, ані Шелест. І тому їхні заяви про симпатії до українців, української мови і культури є звичайним підступом, ціль якого — закрити дійсну культурну політику в Україні.

Може найважливішою частиною стратегії Москви у справі денаціоналізації неросійських народів це широке використовування інтелігенції тих народів для своїх цілей. Росіяни не тільки їм добре за це платять, але й дають їм моральне виправдання їхньої безхребетности. Люди ті не є „хруні", вислужники, коляборанти чи зрадники свого народу. Вони — борці за ідею. Бачите, як вигідно?

Та якусь частину української інтелігенції все таки сумління гризе, бо під сучасну пору всім уже очевидно, що політику Москви ніяк не можна підтягнути під ідеологічну вивіску комуністичного інтернаціоналізму. Отже, люди ті виправдуються арґументами реальної політики. Мовляв, якби ми не робили чогось, що українцям шкодить, тоді не могли б робити й того, що для українців є корисне. Коли б ми за нашу участь в тій чи іншій організації, в тому чи іншому уряді не заплатили антиукраїнськими актами, тоді на наше місце прийшли б росіяни, і було б ще гірше.

Ці арґументи подібні до арґументів Петена, Ляваля, Квіслінґа, Мусерта і Деґреля, коли їхні земляки судили їх за зраду батьківщини. При тому вони, так, як і сьогоднішні керманичі сателітних держав, мали принаймні деяке виправдання для своєї „реальної політики". Польща все таки має політичну автономію і польського патріотизму зі шкільних підручників цензурувати не мусить.

Ніяка реальна політика в Україні під сучасну пору не є можлива, бо нема до чого там реальної політики пристосовувати. Питання там треба ставити: чи „реальна політика" принесла Україні більше користи чи шкоди? Мені здається, що вона принесла і приносить у сто разів більше шкоди, як користи, і я був би вдячний, коли б хтось показав, що я не маю рації. Чи існує в світі ще якась країна, де можливість національного вияву здушена до такої міри безпардонними поліційними і економічними засобами? Чи культурна і політична автономія в Україні збільшилась чи зменшилась до зера від часу окупації?

Хочу закінчити цю статтю трагікомічною заввагою. Мали українці у своєму альфабеті букву „ґ". І от якомусь російському шовіністові із „братньої" Москви прийшла на думку геніяльна ідея: коли поступово забирати українцям українські букви і замінювати їх російськими, тоді й українська проблема буде остаточно розв'язана. Можливо, що завдяки „реальній політиці" української інтеліґенції наші „брати з півночі" затримались на букві „ґ". І хто знає! Коли політика та буде послідовна, тоді може і букву „г" дістанемо назад. А як це станеться, тоді може й деякі до мене подібні люди змінять свою думку про доцільність і ефектовність „реальної політики".

ДО 90-ЛІТТЯ МАРІЙКИ ПІДГІРЯНКИ

Десятки тисяч дітей, молоді й дорослих оплескували незаслужено забуту, вартісну письменницю й поетку Західньої України Марійку Підгірянку, дивлячись на її першоклясну п'єсу - казку „В чужому пір'ї", яку вже не раз показувано і в Америці. У кінці березня минуло б їй 90 років від дня народження. Нещодавні вистави тієї п'єси у Філядельфії були подією в культурному житті дітей і молоді: ніхто з багатьох виконавців, ані глядачів тієї п'єси не хотів би опинитися „в чужому пір'ї", бо твір, прегарно музично оформлений, вчить любити й шанувати своє для того, щоб уміти любити й шанувати чуже.

Марійка Підгірянка народилася десять років пізніше від Лесі Українки. Вона була під певним впливом тієї великої поетки, і не лише мистецьким, а й ідеологічним. Л. Українка писала, що вона буде „крізь сльози сміятись" і „без надії таки сподіватись" — М. Підгірянка вторувала:

Не хочу сліз лить більше, ні!
Проклену сльози!
Хіба ж хилитись все мені,
Як хисткі лози?
Ні, краще згинуть у борні
Від болю...

Там, де Марійка Підгірянка, вчителька за фахом, черпала своє надхнення з народного фолкльору і де висловлювала свої власні переживання та спостереження — вона неповторна. Її ліричні поезії, оповідання „Василько", багато п'єс для молодіжного патріотичного театру, як „Сон на могилі", „Ганнуся", „В чужому пір'ї", „Вертеп", з позитивними релігійними рисами, її оспівування чарівної української природи в циклі для дітей „Безкінечні казочки"; врешті поема „Мати — страдниця" для дорослих, але про діток, які гинуть масово від пошести у Ґмінді, — це ті твори, про яких не варто забувати, щоб не розривати золотої нитки української культури, особливо ж для дітей та молоді.

За нормальних обставин Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, ОПЛДМ, та ще в 25-річчя свого заснування, випустило б для молодих українських читачів у вільному світі вибраний збірник творів Марійки Підгірянки, але через фінансовий стан це завдання виявилося занадто важким.

Марійка Підгірянка походила із села Білі Ослави на Станиславівщині, з родини батька - лісничого і матері-селянки. Все життя вона провела серед рідного народу, серед дітей і молоді. Закінчивши коломийську дівочу школу екстерном та Львівську жіночу ґімназію, вона вчителювала впродовж 10 років у Галичині, на Закарпатті, Буковині, Покутті, на землях під Австрією і в Чехо - Словаччині.

Оособливу культурно-патріотичну роботу провела письменниця на Закарпатті, де жила з чоловіком А. Домбровським від 1919 до 1927 року. У 1927-28 рр. вона була вихователькою внуків Івана Франка. Із Закарпаття письменниця переїхала до Галичини, де все ще вчителювала. В 1939 р., коли прийшли большевики — письменниця замовкла. У 1941 р., під час втечі большевиків, від її домівки залишився тільки попіл, і там згоріла більша частина недрукованих творів. Причини спалення дому Марійки Підгірянки залишилися „не вияснеными"...

Коли закінчилася друга світова війна, старенька письменниця жила на дуже скромній учительській пенсії. Надрукувала тоді вона дуже мало, та й те було вимушене, зате більше займалась перекладницькою працею: перекладала твори Дефо, Тагора, датської письменниці Еллен Кей та ін.

До 90-річчя з дня народження Марійки Підгірянки, цієї скромної, але самобутньої поетки і цікавого драматурга, в окупованій Україні не видано нічого з її творів, ані вибраних, ані навіть десять разів перевибраних... Невідомо навіть, чи старенька письменниця живе. В „УРЕ" т. II, що вийшов у 1963 р., є про Марійку Підгірянку коротка згадка: „Живе в с. Рудному, Пустомитівського району на Львівщині".

Леонід Полтава

100-ЛІТТЯ М. БУРАЧЕКА

Минуло 100 років з часу народження видатного українського образотворчого мистця-імпресіоніста Миколи Г. Бурачека, співця української людини й рідної землі. В совєтській пресі лише „Культура і Життя" присвятили тій річниці статтю. Учень славетного М. Мурашка, мистець працював у Кракові, потім у Парижі, з 1925 р. — в Харкові, професором Художнього Інституту. Велику увагу присвятив постаті й творчості Тараса Шевченка, прославився пейзажами. Був переслідуваний за совєтської влади, як імпресіоніст.

Ганна Черінь

ГЕНІЯЛЬНІ ДІТИ

(1)

Чого українцям журитися про майбутнє своєї нації, коли всі їхні діти геніяльні?! Та коли б то лиш геніяльні, а то ГЕНІЯЛЬНІ. Так, крім деяких земляків із Полтавщини, всі у нас, з тих чи інших причин, вимовляють. У нас повнісінько ґеніяльних ґенералів, та ще й із неабиякою ґенезою, ґендлярів із ґімназійними грамотами, ґеографів і ґеометрів, ґінекологів і ґастрономів, ґармонійних, як ґазелі, фіґур, ґазетярів із ґемороями і без, ґіпсових графинь і графінів, всякого роду ґідр і ґеґемонів і не ґіґієнічних ґапок (без „ґе"). Можна було б про це поговорити більш докладно, але не тепер. Будемо говорити тільки про Ґеніїв.

Якщо повірити татам і мамам, у нас що не дитина, то й ґеній, та ще й який! Над усіми ґеніями ґеній! Ґенієм він і народився.

— Не вірите — усміхається щаслива мати. — Та він із трьох місяців надвір проситься і Київ на мапі показує!

Маленький ґеній і справді, коли його матуся піднесла до мапи і підставила під спеціяльно позначений Київ, ткнув пальчиком і попав. (А як стало йому два роки, то втратив і перше, і друге вміння).

Ну, а тати — ті по-своєму дітьми вихваляються, по-козацькому:

— Мій онде в десять літ курити навчився!

— А мій, правда, ще не курить, але йому ще й п'яти не було, як почав пити горілку!

Дід і баба також не відстають. У них то вже так, що чим більше внуків, тим більше вони ґеніяльні. А причина тому — ґеніяльна ґенеалоґія: внук, бачте, чисто у діда вдався!

— Ходіть же, куме Терешку, я вам нашого ґенія покажу. Бачте, он голова, як у коня! Тож усе розум... Шкода, що спить, а то б він вам показав... (а що показав би — невідомо. Може дулю).

На дівчат трохи інша мірка. Ґеніями бути їм можна також, але не обов'язково. Зате вони обов'язково мусять бути красунями на ввесь світ.

— А чим вона не красуня? — реторично перепитує любляча матуся, наче б хтось у тім сумнівався. — Ну, правда, руденька, але тепер це в моді, зате волосся ж, а не перука, ну й ноги не дуже криві...

— А моя в гайскулі на ню-ір грала Клеопатру, — не втримавши, перебиває сусідка.

— А моя — леді Ґодайву.

— А мою вибрали Королевою Маринованих Оселедців!

— Подумаєш, велика риба — оселедець! Онде мою вибрали Царицею Вудженої Ковбаси! Це тобі не оселедці, а до того ж — патріотично.

Що й казати, так багато тепер ґеніяльних дітей, що ґенієм серед них бути не легко. А ще важче бути батьками ґенія: мало того, що треба його послати спершу в дитячий садок, а потім до школи, а ще й треба навчати якоїсь музики, хоч би й на барабані, і то уважати, щоб у всім виказав ґеніяльність. Часом за це навіть доводиться відмовити вчителеві музики і найняти іншого, котрий визнає кожну дитину ґеніяльною.

Крім цієї мороки, бідна дитина мусить ще бути ґенієм і в школі українознавства. Правда, через те, що ми все-таки на еміґрації, а не в своїй власній державі, в цій ділянці дітям дається знижка: якщо, наприклад, вони в четвертій клясі американської школи, то в школі українознавства цілком спокійно можуть ходити до першої кляси, і ніхто це за зле не вважатиме, навпаки, будуть дуже хвалити і вмістять фотографію в „ґазеті".

— Не думайте, що моя дитина не любить рідного: йому ще тільки 17 літ, а він уже до третьої кляси ходить і без жадної помилки деклямує „українець я маленький". Не те, що інші! — хвалиться горда матуся.

Одного разу попросила мене сусідка поглядіти її ґенія, поки вона буде із своїм (зовсім не-ґеніяльним) чоловіком у гостині.

— Знаєте, воно хоч і ґеніяльне, а таки ще дитина. Так що ви вже біля нього посидьте — може і чого навчитеся...

Заходжу — сидить хлопець при телевізорі, вирячився, як жаба на комара, і споглядає „картуни". Сидить годину, сидить і дві...

— А чого це ти, Івасю, до лекцій не готуєшся?

— Мені не треба, бо я — ґеніяльний. Я все знаю, що ви знаєте, ще й більше.

Треба тут сказати, що ґеніяльні діти ходять до школи тільки на деякі лекції. Щодо решти — підробляють справді ґеніяльно мамин підпис, вертаються додому ніби хворі, і то в той час, як батьки на заробітках, студіюють на телевізорі Чарлі Бравна.

— Що ти все на таке дурне дивишся? — втрутилася я знов.

— Це не дурне. Чарлі Бравн із космонавтами навіть на Місяць літав.

Ну, що заперечиш на таке ґеніяльне твердження? Та ще й до того, коли я про це розповіла одній українській студентці, вона підтримала не мене, а якраз Івасика: виявилось, Чарлі Бравн — це популярна література серед студентства, і на цю тему навіть пишуть докторські дисертації.

Але я таки вимкнула телевізор і вигнала Івасика на прогулянку:

— Ану, досить того Чарлі Бравна! Дивись, он на дворі сніг який свіжий та пухкий! Піди побався із Дмитриком у сніжки, та зліпіть здоровенну снігову бабу, щоб аж мама переляка лась!

Лякати когось — це добре: Івасик пішов до сусідів, витяг з-під телевізора Дмитрика, і вони почали досить незграбно кидати один на одного не сніжками, а просто жменями снігу (нащо тратити силу на вироблення снігових м'ячів?!). Проте, їхня боротьба скоро перейшла у словесну суперечку: хто з них ґеніяльніший? Переміг Дмитрик, але Івась не здався, дав приятелеві доброго буханця, і той заревів. Довелося забрати Івася у хату.

Повернулись батьки.

— Ну як, а правда ж в'н такий розумний і чемний, що з ним приємно посидіти?

— Він сидів тихо, це правда. Але от не хотів готуватись до лекцій.

— Бо йому це непотрібно. Це ґеніяльна дитина і щосеместру нам самі відмінно приносить, тільки з поведінки недостатньо (а це вчителі так йому із заздрости підсолюють за те, що він від них розумніший).

— Та що ви кажете, сусідко, ніхто таким розумним не родиться. Всім треба було вчитися, навіть Айнштайнові й Черчіллові.

— Ото-то, якраз добрий приклад знайшли! Таж обидва у школі вчилися препаскудно, а це перший доказ, що ґенієм і без школи можна стати. А наш буде ще й ґеніяльніший від них, бо лекцій не готує, а вчиться добре. Та він вам про все розкаже: і про землю, і про місяць, і про маріґвану, і про секс...

Багатолюдні громадські збори в обороні УКЦеркви в Ню Йорку

Факт, що Ватикан, чи точніше Священна Конгрегація для Східніх Церков наменувала о. прелата Івана Стаха єпископом - помічником Впреосв. митрополита Амвросія Сенишина без відома голови Української Католицької Церкви Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кир Йосифа Сліпого, що противиться правам нашої Церкви - викликав серед української громади в ЗСА розчарування, протести, а навіть обурення. Прямо блискавкою пролетіла акція проти незаконного втручування Східньої Конгрегації в права нашої Церкви. У зв'язку з цим Краєва Управа Т-ва за Патріярхальний Устрій поробили в цьому напрямі різні заходи. Відбула візиту в номіната о. прелата Івана Стаха, дораджуючи йому, щоб він, респектуючи права Патріярхального Устрою УКЦеркви, передумав справу номінації, яка повинна була вийти від Голови Помісної Української Католицької Церкви Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кир Йосифа Сліпого і в тій справі перед висвяченням звернувся і поїхав до нього, також Управа Т - ва відбула візити в редакції „Свободи" і в Екзекутиві УНС, в Союзі Українців Католиків „Провидіння", Українському Робітничому Союзі, вислано делеґацію до Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кир Йосифа Сліпого до Риму, як також звернулася до своїх Відділів, щоб вони на місцях прийняли відповідні заходи.

В зв'язку з тими подіями Управа Відділу Т - ва за Патріярхальний Устрій в Ню Йорку влаштувала в неділю 14 - го березня 1971 р. всегромадські збори, які відбулися в Українському Нар. Домі. Велика заля Українського Нар. Дому була вщерть виповнена мирянами, які прибули, щоби познайомитися з подіями, які заторкують нашу Церкву. Численна участь мирян (понад 500 осіб) була просто понад сподівання організаторів зборів. Частина учасників з браку місця стояла в коридорі й бічних залях. Серед учасників були численно заступлені всі, молодь й студенти, і старші віком наші громадяни. Всі вони прийшли, щоби своєю присутністю заявити, що їм не байдужа доля УКЦеркви, що вони не дозволять, щоб наша Церква у вільному світі була ліквідована, чи перетворилася у якийсь конґльомераційний підмінок. Численна участь є багатомовна, бо вона свідчить, що наша громада стає в одну лаву, коли грозить небезпека для нашої Церкви. Це повинні взяти до уваги ті, що нехтують ухвали й постанови Архиєпископського Синоду, що відбувся в Римі в жовтні 1969 р. Серед присутніх був о. Мудрий, якого заля привітала гарячими оплесками

Збори відкрив голова Відділу Т - ва д - р Іван Козак. Він щиро вітав численно зібраних і в короткому слові з'ясував цілі і потребу зборів, та представив доповідачів.

Микола Галів виголосив коротку доповідь про події, які заіснували в зв'язку зі справою Патріярхату УК - Церкви. На вступі наголосив, що ідея українського патріярхату не є новою, вона вже має свою давню історію вона під сучасну пору, цебто після звільнення із заслання Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кир Йосифа Сліпого ожила в новому оформленні. Він заявив, що праця Т - ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви є поставлена в суто позитивній площині. Т - во не хоче нічого валити, чи руйнувати, бо це булоб найлегше робити, але його діяльність є спрямована на гармонійну єдність у нашому церковному житті, за самоуправу нашої Церкви, за здійснення ухвал й постанов Архиєпископського Синоду, що їх підписали всі владики, він відмітив, що на чолі того руху повинні стояти наші священики й Владики, а не навпаки, бож наші Владики повинні в першу чергу виконувати свої власні ухвали, під якими поклали свої підписи. Нам зрозуміло, що на Україні маємо мовчазну УКЦеркву, але чому ми маємо мовчазних українських Владик у вільному світі, де вони нічим не рискують. Доповідач наводив фрагменти з процесів, які відбуваються тепер в римокатолицькій церкві, де їхні кардинали епископи, священики підносять прямо революційні проблеми, а миряни їх піддержують, то наші оправдані домагання до Апостольської Столиці є просто малими окрушинками.

Доповідач підкреслив значення діялогу у загальному, а в церковному житті зокрема. Без взаємного всепрощення і діялогу, який започаткував Святіший Отець Іван XXIII - ий не можна собі уявити, щоб була знята клятва Православної і Католицької Церков, в якій пройшли сторіччя. Мова монологу, це мова мовчанки і нею далеко зайти не можна. На жаль наші Владики відмовляються від діялогу. Неодноразові спроби Т - ва говорити з нашими Владиками не мали жадного успіху, а в діялозі можна б багато чого узгіднити, вияснити і розв'язати навіть складні питання нашого життя.

Окрему увагу доповідач присвятив номінації о. прелата Івана Стаха на єпископа. Ніхто не виступає проти о. прелата Івана Стаха. Здається, що факт номінації о. Івана Стаха зроблений тому, щоб ним поступово й безоглядно перекреслити історичні права нашої Церкви, що їх нам привернув Вселенський Собор Ватиканський II - й. Коли до того додати ще поїздку до Москви кардинала Касаролі та секретні спроби творити візантійсько - американський патріярхат - то побачимо, що справді йдеться не про що іншого, як про ліквідацію нашої Церкви.

Д -р Роман Осінчук звернув увагу, що наші збори відбуваються у Шевченківському місяці, який повинен бути для нас зобов'язуючим іти його твердим шляхом. Накреслив сильветку Верховного Архиєпископа Кир Йосифа Сліпого, вказуючи що він на протязі короткого часу провів надзвичайно велику роботу. Зокрема підкреслив його поїздки і зустрічі з державними мужами Його справді принимали й трактували як князя Української Католицької Церкви Вже сьогодні з мачушиним трактуванням нашої Церкви появляються голоси, щоби зірвати з Римом. Такого кроку нам не вільно робити, бо це було б політично неграмотно і із шкодою для Церкви. Піддержав думки попереднього доповідача, що Архиєпископський Синод його ухвали й постанови не вимагають жадного потвердження ані затвердження. Вони не противляться Вселенській Католицькій Церкві і є в дусі постанов Церленського Собору Ватиканського II - го. Їх, цебто постанови й ухвали, треба тільки реалізувати.

Правда під час зустрічі з митрополитом Максимом Германюком в Ню Йорку митрополит сказав, що це все є наші бажання. Чи справді так, чи так собі бажає Східня Конгреґація? Звернув увагу на неправильну процедуру номінації о. прелата Івана Стаха.

Для того, щоби присутнім було ясніше і вони бачили, що наша праця і домагання певних прав для нашої Церкви не є базовані на тільки побажаннях, як це дехто з наших Владик старається нам пояснювати, цитував відповідні декрети для Східніх Церков і в тому для УК-Церкви, які були схвалені Вселенським Собором Ватиканським II - им.

Від студентського ад Гок Т - ва за Патріярхальний Устрій говорив студент Михайло Савчак. Він сказав, що студенти видали летючки, які їхніми стараннями були відтак роздані під церквами. Подав теж, що вони мають в пляні видавати незалежний пресовий орган і для цього потребують піддержки моральної і матеріяльної від української громади.

Голова Краєвої Управи Т - ва за Патріярхальний Устрій д - р Зиновій Гіль і проф. Мирослав Лабунька, які тільки що повернулися з Риму, де мали зустріч з Верховним Архиєпископом Кир Йосифом Сліпим, поділилися з присутніми своїми інформаціями і враженнями. Сказали, що праця, яку проводить Т - во за Патріярхальний Устрій УКЦеркви є правильна і треба її дальше продовжувати. Підкреслили, що в той сам час була теж делеґація від СКВУ в особах: Йосиф Лисогір, проф. Б. Гнатюк, І. Білинський, і ред. Матвій Стахів, і що при тій нагоді мали спільну авдієнцію у Блаженнішого Кир Йосифа. В той же час була теж у Блаженнішого делеґація від священиків, від Приятелів Українського Кат. Університету в Римі. На закінчення д - р Василь Палідвор відчитав резолюції, які були прийняті одноголосно оплесками. Збори закрито молитвою: „Боже вислухай благання".

В. П - р

Малярська виставка Клемента Трохименка в Мюнхені

Книги мають свою долю, — говорить старовинна приповідка. Я додав би і малярі. На це вказує приклад мистця Климента Трохименка, що привіз свої картини з Філядельфії до Мюнхену, на виставку, яка тривала від 23 січня до 21-го лютого ц. р. Виставку влаштував професійний союз німецьких мистців. Ім'я Трохименка в оголошеннях про виставку стоїть на першому місці.

Рідко буває в історії мистецтва, щоб хист до малювання прокинувся в людини не змалку, а в середньому віці. Климент Трохименко взявся до малювання, коли йому минуло 45 років.

Родом із села Пекарщина, Черняхівської волости Житомирського повіту на Волині (народився 5-го лютого 1898 р. Трохименко брав участь у боротьбі за українську державність, а після поразки Української Армії опинився під польською владою і оселився у Львові. Хвилі другої світової війни понесли Трохименка до Бадену, коло Відня, де він втратив дружину, а пізніше в Західню Німеччину. Дожидаючи перевозу в Новий Світ, почав Трохименко малювати. Надхнення, каже він, прийшло несподівано.

Здається, є тільки два роди мистецтва, що в них досягають успіху без відповідної школи, а це поезія і малярство. Хто не має хисту, не стане визначним поетом, хоч би й опанував систему віршування. Поет мусить мати свій власний стиль, відмінний від інших. Можна закінчити курс літературних інститутів, як це бачимо в комуністичних країнах, але вихованці тих шкіл, не мавши таланту, поетами не стануть. Так і в малярстві, чи в різьбарстві: нераз академічно освічені малярі у своїх творах не дають нічого оригінального, вони наслідують інших, стають епігонями. Натомість Пікассо, Сезанн або Грищенко, що не мали систематичної школи, здобули ім'я в історії мистецтва. Це ще не значить, що для успіху в малярстві треба легковажити академічну освіту. Малярі-самоуки це виїмток у мистецтві, не правило.

На виставці Трохименка бачилося р і з номанітність сюжетів. На 85 картинах, глядач знайшов морські краєвиди, портрети, мертву природу, групи людей, дерева і квіти. Рінобарвні, буйні та скромні, але всі такі, що, як писав Лесь Мартович „за очі беруть". Трохименкові квіти горять. Особливо вдаються Трохименкові соняшники, чи в повнім розцвіті, чи вже дозрілі.

На виставці можна було оглядати портрети чоловіків і жінок. На його портретах жінки показані в пляні вольовому, мужчини — скромні (Джан Кеннеді на портреті Трохименка має вираз меляхнолії).

Мою увагу відразу притягнула картина дами в чорному убранні, поважна і, здалося, з дещо іронічним виразом. Це була ж Галина Журба, відома письменниця. На мою думку, ця картина належить до найкращих творів Трохименка. Климент Трохименко, це творча мистецька індивідуальність.

П. Феденко

Благородне діло

По - звичаю буває так, що різні громадські та наукові установи опікуються мистцями. У нас бачимо протилежне: це наші молоді Кубанські Козаки, які вирішили мистецькими засобами підтримати наукову установу, катедру українознавства у Гаварді. Явище незвичайне! Воно дивує нас своїм глибоким патріотизмом і національною свідомістю цих нащадків запорожців, що колись поселилися на окраїнах України. Воно дивує нас тим більше, що в цей час серед нас на еміґрації - це єдині українські артисти, які через завзятість, послідовність, самодисципліну, талант і, основне, певність цілеспрямованості, знайшлися у рядах найкращих міжнародніх ансамблів.

Наші Кубанці виступали не тільки по найвизначніших кабаре та музичних театрах, їх запрошували теж на гостинні виступи телевізії Франції, Еспанії, Німеччини, Італії, Греції, Швеції, Англії, Голляндії, Венесуелі, Америки й очевидно Австралії, де живуть їхні батьки й звідкіля вони почали свою мистецьку кар'єру. До речі, вже в Австралії вони спричинилися до благородного діла, зовсім не пов'язаною з Україною: доцінюючи їхню притягальну силу серед глядачів, їх запросили австралійськи жиди дати концерт на жидівські добродійні цілі. Козаки допомогли жидам зібрати 250.000 долярів!

То ж дуже добре зробили приятелі й опікуни українських студій у Гарварді, що для зібрання фондів для цієї важливої інституції, запросили Кубанських Козаків, не забуваючи також про наших світочів концертного й естрадного мистецтва - Галини Андреадіс і Роми Приймн.

Тепер черга за українцями підтримати благородне діло відвідинами концертів і заохотити приятелів чужинців познайомитися із українським мистецтвом та українськими мистцями.

О. Наумович

Асторія прощає свого диригента

Дня 14 березня 1971 р. хор при церкві Чесного Хреста в Асторії святочним обідом прощав свого диригента мґра Константина Лиска, що був основником цього Хору і впродовж 20-ох років ним диригував. З численних промов у честь Ювілята, присутні довідались, що мґр Лиско ціле своє життя був любителем співу і музики.

Ще як студент, на еміґрації у Відні під час 1-ої світової війни, він співав в хорі церкви св. Варвари. Як Січовий стрілець співав в хорі і грав на скрипці в оркестрі під диригентурою Михайла Гайворонського. По війні, під час правничих студій у Львові грав в оркестрі театру „Бесіда", співав у хорах „Бандурист" і „Боян". Як адвокатський конципієнт переїхав до Сокаля і там диригував мішаним хором і оркестрою „Зоря' аж до вибуху 2-ої світової війни. Об'їжджаючи з хором в турне цілу Сокальщину і, збираючи фонди на будову Народного Дому в Сокалі, мґр Лиско був сіллю в оці польської влади і тому один з перших опинився в Березі Картузькій. Прийшов час еміґрації і мґр Лиско опинився з рідною в Австрії, де включився в створений мґр. Л. Крушельницьким хор „Муза", котрий то хор з великим успіхом об'їхав цілу Австрію.

Константин Лиско

Прибувши до Америки, був одним з членів основників нюйоркського хору „Думка". Він 1951-го року диригував церковним хором в Асторії, з яким виступав на багатьох самостійних концертах і академіях.

Мґра Константина Лиска, помимо його різноманітних музичних зацікавлень, належить зарахувати до спеціялістів церковних хорів і з відходом його асторійська громада втратила загальнолюбленого і поважаного диригента. Мґр Лиско в своїм прощальнім слові дякував усім і закінчив словами віри, що „наша дума, наша пісня не вмре, не загине!"

О. Г.

ПОДЯКА

1-го січня 1971-го року завчасно і несподівано з волі Всевишнього скінчився трудолюбивий життьовий шлях нашого Найдорожчого і Незабутнього

МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ і БРАТА

бл. п. БОГДАНА ПОПЕЛЯ

Зазнавши велику втрату і горе, усім Тим, які своїми виявами співчуття, жертвою власного часу і труду старалися облегшити нам наш смуток і біль, цією дорогою висловлюємо з глибини серця найщирішу подяку.

Складаємо подяку Всечеснішим Отцям:

Митроп.ради. о. Павлові Джулинському за відправи похоронних обрядів та прощальні слова під час Служби Божої;

Настоятелеві українського православного собору св. Володимира в Чикаґо, о. Протопресвітерові Федорові Білецькому за участь в соборній Панахиді та зворушливі слова про Покійного, який турбувався не лише долею новопосталої парафії, але і загальним станом Української Церкви;

Отцеві Протопресвітерові Юліянові Габрусевичеві, що поспішив з далекого м. Тандер-Бей в Канаді, за участь в похоронних відправах та теплі слова, як людини й приятеля до родини і громади під час Служби Божої;

Отцеві Маріянові Бутринському за відправи похоронних обрядів і Служби Божої та супроводження разом із Отцем Протопресвітером Габрусевичем тіла Покійного на цвинтар св. Миколая в Чикаґо, як також за прощальну згадку про Покійного на тризні.

Щиросердечна подяка Централі Комітетів Оборони Обряду, Традицій і Мови Української Католицької Церкви в ЗСА і Канаді та місцевому Комітетові Оборони Обряду, Традицій і Мови УКЦ в Чикаґо, Торонто і Клівленді, за квіти і віддачу останньої прислуги Покійному.

Щира подяка ВП. Д-рові Антонові Вітковському, заступникові голови Ради Мирян Комітету ООТ Української Католицької Церкви в Чикаґо за глибокі й сердечні слова над домовиною після Панахиди.

ВП. Проф. Д-рові Петрові Біланюкові, науковому дорадникові при Централі Комітетів ООТ і Мови, який приїхав з Торонта, Канади, та у своїй промові назвав себе духовим сином Покійного, що спільно з Покійним унапрямлював працю Комітетів та відбував спільні подорожі, в тому й до Риму, заходячись задля привернення Помісній Українській Католицькій Церкві належних їй прав.

ВП. Панству Іванові і Марії Кедрин-Рудницьким, довголітнім приятелям нашої родини, які серед лютої зими прибули на похорон з Ню Йорку, зокрема редакторові І. Кедринові за його промову після Панахиди, в якій він прославляв Покійного за його гарт духа і силу характеру, і за його слова на тризні, що ними потішав осиротілу родину.

ВП. Директорові Дмитрові Німиловичеві, членові Контрольної Ради парафії св. Володимира і Ольги, за щирі прощальні слова після Панахиди.

ВП. Панові Семенові Кріслатому з Клівленду за теплі прощальні слова.

ВП. Інж. Богданові Трусевичеві, членові місцевого Комітету ООТ УКЦеркви за прощальне слово над свіжою могилою.

Дуже дякуємо Хорові „Прометей" та його диригентові ВП. Романові Андрушкові за спів під час похоронних відправ, зокрема за участь цілого церковного хору „Прометей" у співаній Службі Божій у сороковий день після смерти Покійного.

Дякуємо також членам Об'єднання б. вояків-українців в Америці, Відділу Чикаґо, за вояцьку стійку під час відправ.

Висловлюємо щиру подяку ВП. Пану Докторові О. Яхторовичеві за безкорисне лікування, за віддану повну посвяти опіку в критичних хвилинах Покійного дома і в шпиталі та за виявлену сердечність родині в її турботах.

Наша вдячність ВП. Панству Гарасовським, Остапові та його дружині Іванні, за духову підтримку, пожертву часу і труду, зокрема пані Іванні за переведення такої щедрої збірки „замість квітів на могилу" — на особисті потреби Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа в сумі дол. 1.563.

Сердечну подяку складаємо ВП. Романові Дзюбинському і його Дружині, що поспішили нам у тому нашому безмежному горю із щирою допомогою.

Щире Спасибі Всім за зложення вінків на домовину, пожертви на Богослужби та пожертви на наші національні, церковні чи харитативні цілі.

З глибини душі висловлюємо вдячність Рідним, Приятелям і Знайомим, та особливо Тим, які прибули з далеких сторін і своєю численною участю в похоронних обрядах та тризні віддали останню прислугу Покійному, як також Тим Усім, які листовно, телеграфічно і телефонічно, як теж безпосередньо особисто висловили нам співчуття, підтримали нас на дусі і доказали, що не забули про нас та старалися влегшити нам наше безмежне горе і невимовний біль, спричинений такою великою втратою.

Належну подяку складаємо Похоронному заведенню п. п. Музика і Син, за докладну й совісну обслугу.

Нехай Милосердний Господь винагородить усіх Вас своєю ласкою за Ваше добре серце.

МАГДАЛИНА — дружина
ОРЕСТ, БОГДАННА, МАРТА, ОЛЯ — син, невістка і внуки
ДАРІЯ ГАВРИЛЮК — сестра
Проф. СТЕПАН ПОПЕЛЬ з рідною — брат
НАДІЯ ПОПЕЛЬ — братова
Д-р ЮРІЙ ПОПЕЛЬ — братанок
Рідня в Америці, Арґентині, Канаді й Україні

У ТРИПОЛІ В ЛІБІЇ ПІДПИСАНО договір між тією продукуючу нафту арабською державою та 25 міжнародними нафтовими компаніями, речником яких була американська компанія Стандарт Ойл в Ню Джерзі. Лібія загрозила була припинення експорту своєї нафти до західніх країн, якщо експлуатуючі компанії не підвищать значно оплати за свої концесії, — що вони й зробили.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ЧОЛОВІКА, ТАТА і ДІДУНЯ

сл. п. Проф. ПЕТРА МАКАРЕНКА

будуть відправлені

ПАНАХИДИ

у вівторок, 13-го квітня 1971 р.

в УПЦеркві-Пам'ятнику СВ. АНДРІЯ в БАВНД БРУКУ, Н. Дж., о год. 10-ій ранку;

в УПЦеркві СВ. ПОКРОВИ в КАРАКАСІ, Венесуеля, Півд. Америка та

в УКЦеркві СВ. ПОКРОВИ у ВИЛЛИМАНТИКУ, Конн., о год. 8-ій рано (СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ).

Вдова — МАРІЯ
Донька — ЛЮДМИЛА ПОЧИНОК
Донька — ГАЛИНА ЛОВАН з чоловіком та внуки

На невянучий вінок мого Незабутнього і взірцевого ТАТА і з нагоди 50-річчя УАПЦеркви складаю 50.00 (п'ятдесят долярів) на Пам'ятник Борцям за Волю України в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Донька ГАЛЯ

В пам'ять померлої в дні 6-го березня 1971 року в Рочестері, Н. Й.

Марії Білик

зложили датки на „Фонд будови української католицької церкви Богоявлення" в Рочестері:

Родина Померлої	$100.00
На Поминках зібрано	67.00
Фабрика Ловентал Компані (замість квітів) $12.50 Працівники фабрики Ловентал $17.00 Разом	29.50
Д-р Марія і Мґр Мирослав Кознарські	25.00
ПО ДОЛ. 15.00 — Бермес Людмила з Ню Йорку, Оля і Степан Павлишин, Пані і Мґр Роман Тищовницькі	45.00
Маньківські Стефанія і Карло	11.00
ПО ДОЛ. 10.00 — Український Золотий Хрест, Відділ 18, Урядники УНДому, — і Делко Компані, — Баранович Іван, Весела Марія, Мґр Грабар Олександер, інж. Гринишин Евген і Віра, Мґр Домбчевський Роман і Люба, Зелез Слава і Володимир, Дир. Костинюк Микола і Орися, Маркус Ірина і Оксана, Павлічко Ірина і Роман, Семків Марта і Леся, Соробей Світляна і Орест, Федунишин Іван, Холєвчук Марія, Цюга Володимир	170.00
ПО ДОЛ. 5.00 — Бездух Василь з дружиною, Білик Тамара і Микола, Біловус Ірина і Володимир, Пані Баєр, Ващук Стефанія, Вергун Ірина та інж. Роман, Кричук Параска і Степан, Мґр Куширр Юліян і Ярослава, Куций Іван, Лаба Стефанія, Лейбич Богданна (Торонто), Олексин Іван з дружиною, Остапчук Роман, Овад Юрій і Барбара, Мґр Стеців Андрій і Ярослава, інж. Сінкевич Теофіль, Юськів Володимир з дружиною	85.00
Разом зложено	$532.50

Всім Шановним Жертводавцям складаємо щиру подяку.

Нехай Господь винагородить Вам сторицею.

РОДИНА

ПОДЯКА

Не діждавшись повороту до рідної Городенки, в дні 6-го березня 1971 р. в Рочестері, Н. Й., перенеслась до Вічності наша Дорога МАТИ, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

МАРІЯ БІЛИК

В часі довгої і важкої недуги не забували її наші Приятелі і часто нашу Маму провідували та несли їй потіху в шпиталі і дома, чим облегшували її важкі терпіння.

Наша щира подяка Всеч. отцеві пароxові Степанові Городецькому за постійне відвідування хворої в шпиталі і за останні похоронні відправи.

Особлива подяка д-рові Теофілеві Артемовичеві за віддану фахову опіку продовж всієї її недуги, а спеціяльно в останні тижні-дні її життя.

Щира подяка п-ні Стефанії Лабі, яка через довгі місяці опікувалась хворою дома (як фахова сила і як приятелька родини), а потім відвідувала її в шпиталі та приносила полегшу зболілим і тілу і душі, немов „рідна дитина", — як про неї висловлювалась наша Мати.

Не забували про Неї і про нас наші справжні приятелі не лиш в останні дні, але й продовж всієї її довгої недуги: Д-р і Мґр М. М. Кознарські, Я. і В. Зелези, М. Весела, І. Вергун, інж. Р. Вергун, М. і Л. Семків, Р. Остапчук, М. Холєвчук, П. і С. Кричуки, Т. і М. Білики, С. і К. Маньківські, О. і С. Павлишини і багато, багато інших.

В сумний день похорону, велику прислугу зробили нам членки Українського Золотого Хреста, Відділ 18, а теж пані: М. Весела, І. Вергун, І. і О. Маркус, М. Холєвчук, проф. О. Костинюк, П. Кричук, Т. Білик, М. і Л. Семків, С. Маньківська, Н. Олексин, С. Лаба (просимо пробачити, як кого проминули), на чолі з панею Ярославою Зелез, які несподівано для нас приготовили тризну.

Спеціяльну подяку складаємо п-ні Ярославі Зелез за прощальні слова над могилою, а інж. Романові Вергунові за дорогоцінний дар — грудку рідної землі, яку ми вклали в труну нашої дорогої Мами.

Щира і сердечна подяка хорові „Сурма", а головно його диригентові проф. Е. Пасіці за відспівання Панахиди, — родинам пп. І. Ніньовських, інж. Сінкевичів, інж. Д. Вирсти, В. Колців, М. Крижанівських, інж. Приймаків, Смеречинських, М. і Л. Семків, В. Лясковських, п-ям М. Городецький, О. Харамбура, С. Лабі, М. Марущак, що всі з Рочестеру, а п. Іванові Савчук і Орисі та Ярославові Переймам з Боффало, за датки на Служби Божі. Дякуємо теж Тим Усім, що склали пожертви (в загальній сумі $532.50) на будову української католицької церкви Богоявлення в Рочестері (їх список виявляємо окремо).

Окрема подяка пп. Славкові Біликові з родиною з Гамілтону, Л. і В. Павленкам, інж. В. і А. Палієнкам з Торонта, Відділові УНСоюзу ім. св. Йосафата з Рочестеру і Всім Іншим, що прислали квіти, а панству Ганусі та інж. Василеві Палієнкам за те, що не дивлячись на сніговію, прибули з Торонта, щоб віддати останню прислугу Покійній.

Велика подяка Представникам УНСоюзу — Відділ ім. св. Йосафата, та всім Учасникам Панахид і останніх цвинтарних обрядів, на які так численно зійшлися.

Дякуємо теж і Всім Тим, що усно, письменно чи телефонічно склали нам вислови співчуття у нашому родинному горі.

Нехай всім Вам дорогі Панство Господь винагородить сторицею, а нашій дорогій Матері прибрана земля, нехай стане легкою.

Горем прибиті:

доньки: МИРОСЛАВА ПОВХ
МАРІЯ СКОРУПСЬКА
сини: ЛЮБОМИР БІЛИК
РОМАН БІЛИК
з Родинами

58 Oak Bend Lane
Rochester, N.Y. 14617

Перед Клівлендською прем'єрою „Ритму України"

(О - га). Після десятирічної відсутности українці Великого Клівленду й околиць, нарешті знову окупують репрезентативну залю метрополітального міста — Паблік Мюзік Гол. А така окупація, місту й довколичному американському світові, править за доказ, що ми існуємо, та що ми — культурна вітка культурного народу. Якщо наша громада в середу, 8-го квітня р. р. по вінця заповнить цю залю, то це нам самим, а далі згаданому зовнішньому „місту і світові" буде за доказ, що ми є сила, з якою треба числитися.

Не сумніваємося, що українська громада заповнить залю і дасть доказ нашої сили. Гарантією успіху є, що йтиме на сцені найбільша від років імпреза, і свідомість того, що Клівлендові припала честь мати в себе прем'єру цієї великої імпрези — „Ритм України" — і, просто, туга наших людей побачити раз на ділі нашу реклямовану, але, на жаль, непрактиковану соборність та почуватися частинкою цієї соборної сили. Останньою, але не найменшою гарантією успіху є свідомість, що дохід із цієї імпрези призначений на таку важливу ціль, як розбудова Гарвардського Центру Українських Студій.

Центром багатющої програми вечора будуть — кубанські козаки, амфібійні віртуози співу, танцю, акробатики й акторської штуки.

„Стежні листи" наших дорогих кубанців до тієї міри вичерпують усі найвищі похвали й суперлятиви — що з того всього ... не наводимо ні одного з голосів критики. Натомість відмітимо: якщо наші славні кубанці завоювали сцени й серця публіки по цілому світі, хоч ... виразно підкреслюють усюди свою українськість — то вони направду виконавці великого формату. І за цю вірність українству ми, в Клівленді й усюди там, де кубанці виступатимуть, повинні їх гаряче привітати й нагородити — не в меншій мірі, як за їхнє мистецтво.

Жіночі виступи на програмі це: співачка Галина Минаїв - Андреадіс (рекляма каже: „наша Марія Мелібран" — дехто каже: „наша Зара Леандер"...) і прима-балерина Рома Прийма - Богачевська (наша Рома). На найвищому рівні поставлений теж музичний супровід, який перебрали проф. Марія Цісик (у першій частині) і відома оркестра Тадея Комаря, з Вінніпегу, Канада. В сумі сум — вершинна імпреза, до якої повинна належно достосуватися й публіка. Маємо на думці вчасне набуття квитків у передпродажу, та вчасне займання місць — щоб імпреза й учасники не потерпіли втрат. Початок точно о год. 8-ій вечора. Передпродаж квитків: Паблік Мюзик Гол (телеф. 523-2200) — денно в год. 10.30 - 5, „Базар" (головна база адміністрації, телефон 771 - 0696), „Дністер", В. Кліщук і всі наші кредитівки Великого Клівленду.

СОВЄТСЬКИЙ АКАДЕМІК АНДРЕЙ САХАРОВ ЗВЕРНУВСЯ листовно до міністра внутрішніх справ Ніколая Щелокова з просьбою звільнити 28-річного науковця Владиміра Буковського, який відсидів уже три роки за участь в демонстрації проти засудження письменників Андрея Сінявського і Юлія Даніеля, та якого в минулому тижні знову арештували під закидом „антисовєтської пропаганди", за що погрожує кара 7-мирічної в'язниці.

ВІЙСЬКОВІ ДОРАДНИКИ ВКАЗАЛИ ПРЕЗИДЕНТОВІ на факт, що в недавній операції у Ляосі війська Південного В'єтнаму злегковажували сили ворога і занадто високо оцінювали свої власні сили. Однак, військову операцію в Ляосі, хоча там і не здійснено всіх плянів, все таки треба вважати вдалою: вона відтягла північно - в'єтнамські сили від Південного В'єтнаму і допомогла продовжувати реалізацію програми поступового виведення американських збройних сил із Південного В'єтнаму.

Пам'яті о. протопр. д-ра Володимира Левицького

Півтора року тому, 30 вересня 1969 року відійшов від нас бл. п. о. протопресвітер д-р Володимир Левицький. Це була болюча втрата для української громади Твін - Ситі, Міннесота, бо був він душею громади, болів за непорозуміння і радів з її успіхом. Будучи настоятелем прафії св. Арх. Михаїла, а потім св. Миколая, він жив з громадою, активно приймаючи участь в її житті.

Доктор Володимир Левицький народився 1898 року на Гуцулщині, в священичій родині Олександра і Людмили (з дому Ступницьких), батько якої був православним деканом в Чернівцях. В Коломбії він скінчив гімназію і далі студіював філософію у Львові, але військові події захоплюють молодого філософа, бо справа йшла про визволення омріяної і оспіваної Т. Шевченком й І. Франком та іншими українськими письменниками України.

Відважний, маючи патріотичне наставлення і любов до батьківщини, поринає він у вир воєнних дій спочатку в ранзі хоружного УСС, а згодом сотника армії УНР. Але важка доля судилася йому і всім іншим, які відважно боролися за волю України. Молодий Володимир поранений з підірваним здоров'ям після тифу повертається до дому і під чужим прізвищем ховається від польського уряду.

Фізично знесилений він не зневірився. Духа його ніхто не скорив. Підлікувавшись, Володимир Левицький включається в студентське культурно - освітнє і кооперативне життя. Відновляє студії філософії у Львові, там же вступає до Богословської Академії, яку закінчує з успіхом.

В 1930 році був рукоположений митрополитом Андрієм Шептицьким в священичий чин. Їде до Віденського університету і за чотири роки здобуває докторат з богословії та філософії і виїджає в подорож до Італії, Єгипту, Палестини, Греції та Югославії. Повернувшись з подорожі, починає свою душпастирську роботу на Поділлі, пов'язуючи її з громадсько - освітньою роботою. Організує молодь по селах і містах, засновує читальні „Просвіти", влаштовує доповіді на релігійні та виховно - національні теми. Проводить збірки на національні потреби і на українських інвалідів.

Надходить війна 1939 року. Військові події переганяють людей з місця на місце. Вирвали й о. Володимира з його дорогого Поділля і їде він за Сян, щоб не потрапити до рук більшовиків. Не маючи певности за завтрішній день, через воєнні обставини звільняється від священичих функцій, але продовжує суспільно - освітню працю на Лемківщині і згодом у Німеччині, де він працює, як генеральний секретар УНО, заступник голови УДК, потім як організаційний референт на Холмщину і Підляшшя, і вже після закінчення війни помагає братам із Східніх земель України, рятуючи їх від совєтських репатріяційних комісій.

В міжчасі приймає обов'язки душпастиря української православної церкви і в 1949 році виїджає з родиною до Америки, попадає до Філядельфії і приймає запропоновану йому посаду редактора журналу „Дніпро" (Орган Української Православної Церкви в ЗСА) під зверхністю теперішнього митрополита Іоанна Теодоровича, а також посаду його секретаря.

Крім цієї праці о. Володимир обслуговував, як священик інші парафії. Був організатором парафії св. Андрія Первозванного у Вашингтоні, де відслужив першу св. Літургію в асисті о. В. Коваленка та доїжджав до неї аж до приходу сталого настоятеля.

Гарячий у роботі був о. Володимир, хотілося, щоб все виглядало якнайкраще. Був соборницької вдачі. Часто давалося йому в знаки фізичне недомагання, але ніколи не покидав він душпастирської і виховної праці особливо серед молоді, щоб зберегти її в національному дусі, включається о. Володимир Левицький в роботу шкіл українознавства.

В Міннеаполісі головним і улюбленим його предметом була історія України. З захопленням говорив молоді про наше минуле, пов'язуючи його з сучасним. Як священик був добрим провідником. Проповіді його сприймалися належно українцями різного територіяльного походження й освітнього рівня.

Маючи невеликі доходи, як священик він все ж таки сово підтримувати українсь- знаходив можливість фінанмогові організації. кі наукові установи і допо-

Життьовий його шлях не був легким, часто - густо був устелений в'їдливим і пекучим терням.

Не раз ділив свій смуток з дорогою дружиною добродійкою Галиною. То, нагла смерть улюбленого сина Ігоря, на якого покладав надії, що піде слідами батька, то більші чи менші непорозуміння в суспільному житті громади чи церкви, ятрили його наболіле серце і пані Матка потішала і розраджувала його в ті важкі дні. Діти - Олег, Оксаночка і Любця були йому також втіхою.

Прикро, що вже нема його з нами. Але зерно - кинуте вмілою рукою сівача в молоді душі - пускає свої паростки.

Згадаймо ж сьогодні о. протопр. Володимира Левицького чи молитвою перед Божим престолом чи при обіді добрим словом і скажім :— Вічна Тобі Пам'ять, великий патріоте!

При цьому згадаймо і його родину, яка крім моральних переживань, терпить також і матеріяльні недостатки. Їх адреса: Mrs. Halyna Lewytska and Family, 327 N.E. 4th Street, Minneapolis, Minn. 55413, U.S.A.

Валентина Єрмоленко

ПОМЕР Д-Р М. ЛАЦАНИЧ

З Ужгороду, Карпатська Україна, наспіла сумна вістка, що там нагло помер на удар серця сл. п. д-р Микола Лацанич, бувший секретар губернатора Грабаря та заслужений громадський і культурний діяч. Походив із села Велике Березне. Закінчив правничий факультет Карлового університету в Празі. Осиротив дружину, дочку й сина, студентів консерваторії.

Наша молодь вміє бути вдячна...

В нашій пресі читається гасла: „Діти — дітям", „Учителі — учителям", але, мабуть, ще ніхто не читав „Учні — Учителям", зокрема, „Учні суботньої українознавчої школи — Учителям своєї Школи".

А сталося таке в Дітройті. Учителька Українознавчої Школи Тов. „Рідна Школа" Іванна Кучер відійшла в цьому році зі школи з огляду на стан здоров'я, по 20-ти роках безперервної праці, в тій же школі. Треба додати, що в 1950-тих роках вона вчителювала також в українській школі в сусідньому Віндзорі — Канада. Вона також довгі роки активно працювала в Пласті: виховницею, командантною пл. новацьких таборів (через 10 років!), кошовою, референткою вишколу і т. п.

І ось що заявила одна її учениця з 1950-тих років: „хотілось би зробити їй якусь приємність. Я знаю, що мрією І. Кучер є поїхати в Україну..."

Думка ця, хоч висловлена її б. ученицею з Віндзору, знайшла щирий відгук серед її учениць в Дітройті, і тих з 1950-тих років, і тих з 1970-тих років. Вони зорганізували Комітет, до якого крім учениць увійшли і її колишні виховники з Пласту. Комітет очолила Маруся Подгурська-Зарицька, а членами його стали Ксеня П'ясецька (з Торонта), Галя Цісарук - Конопада, Христина Байко-Козак, Зеня Волощак-Юрків, Оксана Кодуба - Камінська і Христина Макар-Парел. Треба признати, що голова і члени Комітету працювали інтенсивно і щиро у підготовці вечора в пошану Іванни Кучер.

Відбувся цей вечір дня 21-го січня 1971 р. в приватному домі Христини Козак, отже в обмеженому крузі: Родини Іванни Кучер, її приятелів, представників Рідної Школи і Пласту, а передусім молоді. Від минулорічних учениць вітали Іванну Кучер, Христина і Аня Никифоряківні, які висловили жаль з приводу її відходу зі школи і вручили їй китицю троянд. Від старшого покоління її учениць і б. пластових виховниць промовляла Маруся Зарицька: „Ви багато вклали свого досвіду і серця у працю в Пласті і Школі. Ви так багато оповідали нам про Україну, ми відчули, що Вашим глибоким бажанням було б поїхати туди ..., — ... сьогодні ми приходимо до Вас зі серцем і подякою за Ваш труд... прийміть від нас усіх, Ваших учениць, Ваших вихованок в Пласті і громадянства наш дарунок, який уможливить Вам подорож в Україну. Від Тов. „Рідна Школа" промовляв інж. Д. Березовський, від Пласту — п. Стефа Король, від приятелів — п. Дарія Бойчук, від учителів — п. Ф. Любінецька, від громадянства — інж. Василь Колодчин. У заключному слові пані Іванна Кучер заявила: „Це все для мене як сон. Я не маю слів подяки для всіх вас. В Україну я поїду, бо вже те саме, що ви вибрали для мене, як країну подорожі Україну, а не Каліфорнію, Гаваї чи Флориду, що ваші діти ходять до Школи Українознавства й приналежні до Пласту, чи інших молодечих організацій, — доказують, що ми порозумілися. Я горда з вас, вашого розуміння, що треба пізнати рідний ґрунт, бо він унапрямлює ваш характер, він дає приціл вашому життї тут, — а там він доказує, що ви хоч народились поза Україною, — живете і дієте.

Л. А.

З'ЇЗД СВІТОВОЇ РАДИ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СКВУ

Торонто. — Відбуваються приготування до з'їзду Світової Ради Суспільної Служби при СКВУ, що відбудеться 24-го квітня ц. р. в Торонті. Екзекутива Ради подасть звіти з праці, відбудуться вибори нових керівних органів, які — на чергову каденцію, будуть приміщені в ЗСА. Зацікавлені з'їздом мають зголошуватись на адресу Екзекутиви Світової Ради Суспільної Служби СКВУ в Торонті: 362 Бетирст вулиця.

ТАРЗАН, Ч. 6539. Вава рішає вертатися, щоб покарати сина

HIS FORMER GIANT SIZE AND STRENGTH RETURNED TO HIM BY THE SKILLFUL MEDICINE MEN, BATUSI CHIEF WAWA URGES TARZAN TO FLY HIM QUICKLY TO BATUSI COUNTRY.
YOU HAVE BEEN TO ME, MEDU, AS TO MY FATHER-- A GOOD-GOOD FRIEND! NOW I AM ABLE TO SHOW MY EVIL SON, MAMBO, THE FATE OF ONE WHO DISHONORS HIS FATHER'S NAME!
E-YA! THIS ONE I USE! THE SPEAR MY EVIL SON THREW AT ME SHALL BE RETURNED TO HIM!
OKAY, TARZAN! TAKE-OFF'S READY! WHAT A SURPRISE WE'RE TAKING BACK TO THAT SNEERING MAMBO!
7-15 6539
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Його колишні розмір і сила велетня вернулися йому завдяки хистові лікуючих мужів, — тоді вождь батузів Вава закликав Тарзана, щоб той мерщій завіз його літаком до країни батузів...

Ти був супроти мене, Меду, як супроти мого батька, добрим-добрим приятелем. Тепер я здатний показати мому лихому синові Мамбо, яка доля того, що знеславлює ім'я свого батька!

А-якже! Ось цим я користуюся! Спис, що його мій син кинув проти мене, повинен вернутися йому!

Гаразд, Тарзане! Готуймось до відлету! Яку несподіванку привеземо назад тому нікчемному Мамбо!